

EMDR bij vluchtelingen met PTSS: veilig en effectief?

ARTIKEL

LITERATUUR

- Heide FJJ ter, Mooren TM, van de Schoot R, de Jongh A, Kleber RJ. Eye movement desensitisation and reprocessing therapy v. stabilisation as usual for refugees: randomised controlled trial. *Br J Psychiatry* 2016; doi: 10.1192/bjp.bp.115.167775.

AUTEUR

F. JACKIE JUNE TER HEIDE

E-mail: j.ter.heide@centrum45.nl

Waarom dit onderzoek?

Behandelrichtlijnen voor posttraumatische stressstoornis (PTSS) bij volwassenen schrijven voor dat iedere volwassene met PTSS traumagerichte cognitieve gedragstherapie of *eye movement desensitisation and reprocessing* (EMDR) aangeboden moet krijgen. Bij vluchtelingen met PTSS wordt echter vaak van deze richtlijn afgeweken met het argument dat traumagerichte therapie bij vluchtelingen het risico op psychische decompensatie zou vergroten en ineffectief zou zijn. Stabilisatie wordt dan gezien als een beter alternatief.

Onderzoeksvraag

Wat zijn de veiligheid en effectiviteit van EMDR in vergelijking met die van stabilisatie bij vluchtelingen met PTSS?

Hoe werd dit onderzocht?

Het onderzoek werd uitgevoerd bij Stichting Centrum '45, een derdelijnsinstelling voor diagnostiek en behandeling van mensen met complex psychotrauma. In een gerandomiseerde studie werden 72 volwassen vluchtelingen met PTSS toegewezen aan 12 uur EMDR (3 uur voorbereiding en 9 uur *desensitisation and reprocessing*) of 12 uur stabilisatie. Voorafgaand aan, twee weken na de behandeling en drie maanden daarna werd de ernst van PTSS en comorbide depressie en angst gemeten, alsmede de hoogte van kwaliteit van leven.

Belangrijkste resultaten

Er werd geen verschil gevonden in veiligheid en effectiviteit tussen EMDR en stabilisatie. Het aantal deelnemers dat de behandeling voortijdig beëindigde, was vergelijkbaar tussen de twee groepen (6 voor EMDR en 8 voor stabilisatie) en het aantal deelnemers bij wie de klachten verergerden eveneens (7 voor EMDR en 8 voor stabilisatie). Bij beide groepen was er sprake van beperkte vermindering van PTSS-klachten; voor de EMDR-groep was deze vermindering volgens zelfrapportage significant. Er was geen verschil in uitval en behandelrespons tussen asielzoekers en illegalen enerzijds en vluchtelingen met een verblijfsstatus anderzijds.

Consequenties voor de praktijk

Er is geen reden om vluchtelingen die hulp zoeken voor PTSS EMDR te ontraden uit angst voor psychische decompensatie. Het behandelresultaat kan echter per individu verschillen, waardoor over het geheel gesproken het behandelresultaat na een beperkt aantal EMDR-sessies klein is. Aan sommige vluchtelingen moet mogelijk een groter aantal sessies aangeboden worden; voor sommige vluchtelingen is EMDR mogelijk geen geschikt aanbod. De aanname dat vluchtelingen zonder verblijfsstatus geen baat zouden hebben bij psychotherapie voor PTSS kan langzamerhand naar het land der fabelen verwezen worden.